

СТАНОВИЩЕ

от

доц.д-р инж. Сашо Александров

**По процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор“****Научна област 8. Изкуства (Изкуствознание и изобразителни изкуства)
Националната художествена академия Приложен факултет
Специалност: Текстил – изкуство и дизайн**С кандидат: **Цвета Стефанова Явашева - Иванова**

Тема на дисертационния труд:

**ТЕКСТИЛНИТЕ МАТЕРИАЛИ И ТЯХНАТА РОЛЯ
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СЪВРЕМЕННО ТЕКСТИЛНО ИЗКУСТВО
(1990 – 2010)**

Представеният дисертационен труд се състои от 292 страници и включва: увод, три глави, заключение и библиография. Има и отделно приложение от 108 страници в отделен том, което съдържа 57 страници илюстративен материал наброяващ 224 фигури и 41 страници интервюта.

Заглавието на дисертацията отговаря на съдържанието, като е спазена последователността на отделните глави, подкрепени със съответните теоретични и практически примери. Обект на изследване са текстилните материали с оглед на ролята им за създаване на съвременно текстилно изкуство в периода от 90-те години на миналия век до 2010 г. Задачата, която си поставя дисертацията, е да се проследи и анализира по какъв начин се променят текстилните материали и технологии в творчеството на съвременните художници.

Целта на дисертационния труд е да се проследят и класифицират текстилните и нестандартните материали, употребявани за създаването на съвременни текстилни изделия, да се систематизират и съпоставят, в зависимост от техническите им принципи на изпълнение, видовете текстилни техники и да се проследи развитието на текстилното изкуство, като се направи сравнителен анализ между периода на 60-те години на ХХ в. и съвременното текстилно изкуство.

Разгледаният проблем има актуалност и значимост в научно и научно-приложено отношение.

В Първа глава дисертантката проучва и систематизира огромно количество материали, форми и значими произведения. Текстът е добре структуриран и отделните части развиват в дълбочина темата на дисертацията. Извършено е систематизиране на текстилните и нетекстилните материали, като се акцентира на техните свойства, произход и употреба. Основната проблематика в тази част обхваща традиционните текстилни материали в текстилната промишленост, изкуство и дизайн, класификацията на нови синтетични текстилни материали и иновациите и най-новите постижения в текстилните материали и технологии.

Във втората част на труда се описват и изследват текстилните техники според спецификите и сходните им технологични принципи. Съдържа единадесет подглави, в които са представени всички възможни видове текстилни техники. Те са разгледани и съпоставени по видове в зависимост от технологичните им принципи, според които те

могат да се използват заедно или поотделно. В традиционната практика при повечето от тях се употребяват естествени материали, независимо дали от растителен, или от животински произход. Усъвършенстваните текстилни материали днес са следствие от съвременните технологични процеси. Тези материали провокират много художници да експериментират, което води до иновации, в чиято основа е преоткриването на традиционните текстилни техники.

В третата част на дисертацията се представят авторите в исторически контекст, като се прави сравнителна съпоставка между тези, които използват в творчеството си естествени текстилни материали по иновативен начин, и съвременните художници, употребяващи текстилен и нетекстилен материал при реализацията на своите творби. Основно внимание е отделено на българското монументално текстилно изкуство през 70 – 80-те години – пластични промени и нова съдържателност на текстилното изкуство у нас на прага на 90-те години. Показано е текстилното изкуство в България в периода след 90-те години – нови търсения, нестандартни решения и употреби на материалите и новите технологии при създаването на текстилни изделия.

Научните приноси на дисертационния труд спомагат за систематизиране и класифициране на текстилните и нетекстилните материали с оглед на употребата им в текстилното изкуство и дизайна на текстилни повърхности. Проследено е развитието и съвременните тенденции на текстилното изкуство в посочения времеви период от гледна точка на материали и техники. Анализирани са съвременните тенденции в текстила във връзка с използваните текстилни и нетекстилни материали. Обединени са проблемите на текстилното изкуство и текстилното материалознание.

Особено важен е приносът на дисертантката Цвета Явашева при събирането и анализирането на данните и селектирането на илюстративния материал към изследването.

Заклучение

Дисертационният труд представлява завършено научно изследване, обхващащо голям период от време, което проследява развитието на текстилните техники и тяхната значимост и място в развитието на текстилното изкуство. Дисертацията притежава висока степен на оригиналност и практическа приложимост. Дисертацията заслужава изцяло положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъди на Цвета Стефанова Явашева - Иванова образователната и научна степен „ДОКТОР” по шифър 05.08.04 (Изкуствознание и изобразителни изкуства).

София
01. 2017

.....
доц. д-р инж. Сашо Александров